

Yeni Hâdiseler Arifesinde

Sovyetler, Finlerden yeni taleplerde bulundu

Molotof Berlinde, Göring ve Ribbentrop da Moskovada mülâkatlar yapacak

Almanyanın Romada ki Sefiri Berline, Sovyetler birliğinin Berlin Sefiri de Moskovaya hareket etti

HARBİN SEVK VE İDARESİ

Çemberlayn'ın dediği gibi muvaffakiyet ihtimalleri az; fakat tehlikesi büyük ve hattâ bir felâkete müncer olabilecek acele hareketlere sürüklenmemek gayet doğru bir sevkülceyştir.

Sovyet - Alman antlaşması imzasında Ribbentrop, Stalin ve Molotov.

Almanya ve Sovyetler Skandinav Devletleri paktına mücadele etmiyor

Berlin - Roma - Moskova askeri ittifakının temini kabil olacak mı?

Amsterdam, 21 (Hususi) — Sovyetler Birliğinin Berlin büyük elçisi Svartzov tayyare ile Moskovaya hareket etmiştir. Bu seyahat Alman hükümet merkezinde harekâtî efsirlere yol açmakta pas-kalyadan evvel çok mühim siyasî hâdiselerin vukua geleceği söylenmektedir. (Arkası 3 üncü sayfa)

İNGİLİZ TAYYARELERİ DÜN KIELDE İKİ ALMAN ZIRHLISI BOMBALADI

İngilizlerin düşürdüğü Alman tayyaresi yanıyor.. (Yazısı 3 üncüde)

Yabancı sularda bulunan vapurlarımız

Armatörler müttefiklerin kiraladıkları vapurlara müsaade edilmesini istiyor

Türk vapurlarının cenabi sulara müsaadesiz gitmelerini meneden koordinasyon hey'eti kararı dün İstanbul mintaka liman reisliğine telefonla bildirilmiştir. (Arkası 3 üncü sayfa)

SOVYET-JAPON MÜNASEBATI

İki devlet arasında ademi tecavüz paktı yapılması imkânsız

Moskova, 21 (A.A.) — Havas: Japon mahafilinde beyan olunduğuna göre Sovyet - Japon ticaret müzakerelerinin bu ay sonunda neticelenmesi muhtemeldir. Müzakereler ağır ağır ilerliyor. Fakat Finlandiya harbi bitmiş olduğundan gerek ticaret müzakerelerinin gerek hudut meseleleri üzerinde yapılan konuşmaların daha sür'atle yürümesi beklenilebilir.

Aynı Japon mahafilinin mütalesasına göre, Rusya ile Japonya arasında bir ademi tecavüz paktı akd olunması da müstebat değildir. Fakat böyle bir pakt akdedilmeden evvel herhalde Japonya Rusya ile Japonya'nın Asyada alâkadar bulunduğu devletler arasındaki hudutların kat'i olarak tespitini istiyeceği tabiidir.

Basın birliği haysiyet divanı dün toplandı

İbrahim Hakkının meslekten ihracı meselesi görüşüldü

Ankara, 21 (A.A.) — Basın Birliği yüksek haysiyet divanı bugün Ankara'da U.Ş. müessesesindeki yerinde birinci toplantısını yapmıştır. Divanın reisliğine Necip Âli Küçük seçilmiş ve içtimada Necmeddin Sadak, Nafi Atuf, Halil Nihad Boztepe, Temyiz mahkeme âzasından Fuad Tuğcu, Devlet Şûrası âzasından Avni Türrel ve matbuat umum müdürü Salim Gündoğan bulunmuşur. Heyet İstanbul Basın Mintakası idare heyetinin İbrahim Hakkı Konyalı'nın meslekten ihracı hakkındaki talebi üzerine tetkikata başlamış ve bu hususta delâli ve vesâiklin cüz'üne karar vermiştir.

Senenin en büyük Edebî hâdisesi

Kıymetli Edip ve Muharrir Selâmi İzzet Sedesin

Başta esen kavakyeli

Açlı büyük edebî romanıdır

25 Mart Pazartesi

Bu mühim eseri İkdâm da okuyacaksınız

Harbin İkinci Safhası

Fransız kabinesi teşekkül etti, İngilterede de tadilât yapılacak

Fransız kabinesini dün Pol Reyno teşkil etti

Yeni hükûmet bugün itimat rey-i istiyecek

Çemberlayn Senkler ve Atleyi kabineye alıyor

Tadilâtın çok yakında vuku bulacağı bildiriliyor

Fransada

Paris, 21 (Hususi) — Yeni kabine bugün Daladier kabinesinde Maliye Nazırı bulunan Paul Reynaud tarafından kat'i olarak teşkil edilmiştir. Yeni kabine yarın Parlâmento önüne çıkacak ve itimat rey-i istiyecektir.

Reynaud kabinesinde Daladier Milli Müdafaa Nezaretini deruh te etmiştir. Bütün tahminlere rağmen Leon Blum, Louis Marin ve Laval kabineye girmemişlerdir.

Yeni Fransız kabinesi kesmen göye teşekkül etmiştir:

Basvekil ve Hariciye Nazırı: Reynaud (Arkası 3 üncü sayfamızda)

Yeni Basvekil Reyno (X) Basvekil muavini Sotan (XX) ve Bahriye Nazırı Campinchi (XXX) ile konuşuyor..

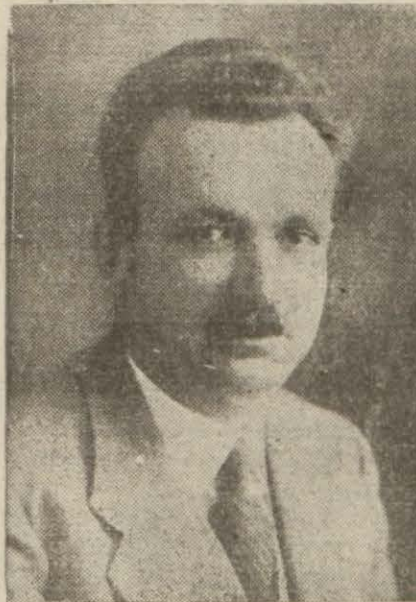
İngilterede

Londra, 21 (A.A.) — Daily Mail gazetesinin yazdığına göre, Çemberlayn bu akşam başlayacak olan Parlâmento tatili esnasında kabine de bazı tadilât yapmayı tetkik edecektir. Siyasî mahafil şu müteaddır ki, Çemberlayn mahdud bir harp kabinesi kuracak ve bu kabineye dahil olacak nazırlar ayrıca idari hiç bir iş görmeyip münhasıran harp plânlarıyla meşgul olacaklardır.

Diğer bütün harp sahalarında olduğu gibi bu sahada da Fransa ve İngiltere elele yürüyeceklerdir. Hiç şüphe yok ki, yeni Fransız kabinesi de aynı hattı (Arkası 3 üncü sayfamızda)

TÜRKİYE-BULGARİSTAN

POPOF Türkiye ile münasebet-Dedi ki: lerimizi islâh ettik!

Bulgar Hariciye nazırının nutku

Sofya, 21 (A.A.) — Krala verilecek cevap için yapılan müzakereler esnasında Hariciye Nazırı Popof söz alarak eztime demiştir ki:

«Haricî siyasette vazifemiz, harbin dışında kalmak için bütün gayretlerimizi sarfederek bu harbin neticesi ne olursa olsun bulgaristanı korumak ve müttefiklerini müdafaa etmek olmalıdır. Dış siyasetimiz barış ve milletler arasında anlaşma ülküsüne sadık kalmış ve bu siyaset bize (Arkası 3 üncü sayfa)

Anadoluda fırtına ve yağmurlar

Bahkesirde bir köyde on evin divarı yıkıldı

Bahkesir, 21 (A.A.) — Geçen haftaki sürekli yağmurlar ve fırtınalar yüzünden Savaş tepesinin Konurca ve Çukur Çayır köylerinde bazı evler yıkılmış ve bir dağ eteğinde bulunan Çayır köyüne gece anı olarak dağdan taş ve toprak parçaları düşmüş ve bağladığından halk, korku içinde köyü terk etmeye mecbur kalmıştır.

Bu esnada on kadar evin de divarları yıkılmıştır. Köy civarındaki dağın da ortasından çatladığı görülmüştür. Vaziyet deniz vilâyeti makâmı haberdar edilmiş, Vali muavini ile Nafia mühendisleri tetkikata hâdis mahallinde başlamışlardır. Köyün bazı epleri tahliye ettirilmiştir.

Vekiller Hey'eti

Ankara, 21 (A.A.) — İcra Vekilleri hey'eti bugün öğleden sonra Basvekillette, Basvekil doktor Refik Saydamın riyasetine toplanmış ve ruznamesindeki meseleleri müzakere etmiştir.

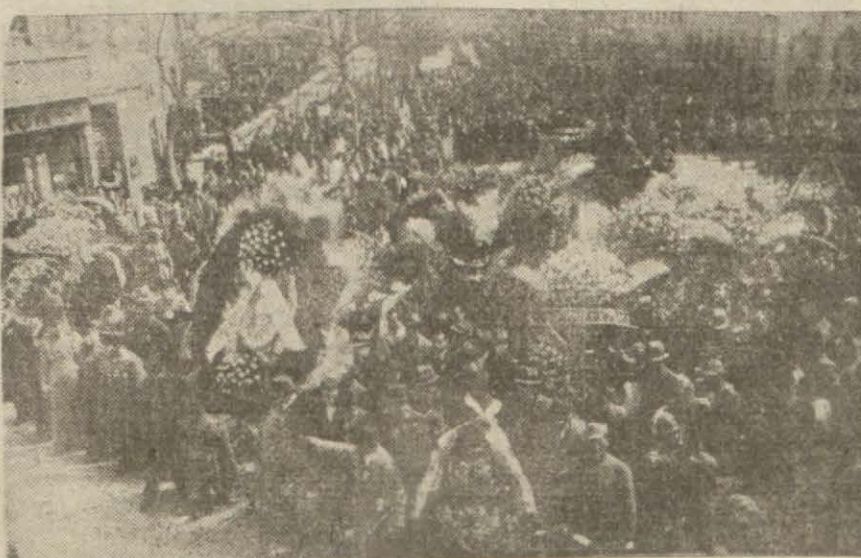
Hindistanda çıkan isyan

217 kişi tevkif edildi

Bombay, 21 (A.A.) — Reuter Ajansının bildirdiğine göre, evvelki gün çıkan isyan neticesinde şimdiye kadar 217 kişi tevkif edilmiştir.

Cambridge üniversitesinde tahsil etmiş olan Khaksar partisi lideri mashirdi de mevkıflar arasındadır. Bunun taraftarları 100 bin kişiye baliğ olmaktadır. Khaksar partisinin gayri kanuni bir teşekkülü olduğu kân edilmektedir.

DEĞERLİ ALİM BESİM ÖMER DÜN MERASIMLE DEFNEDİLDİ

Cenaze alayının önünde sayısız çelenk vardı.. (Yazısı 4 üncüde)

SON HABERLER

Kiel'de iki Alman Zırhlısı bombalandı

Alman Tayyareleri de İskoçya sahillerinde Ticaret gemilerine hücum ettiler

LONDRA, 21 (Hususi) — İngiliz Hava kuvvetlerine mensup tayyareler bugün Kiel'e hücum etmişlerdir.

İngiliz tayyareleri Almanların müessesdi bombalar atmışlardır. Salimen ilerine avdet eden tayyarelerden birinin müessesdi bombası altında demirli bulunan iki Alman zırhlısına mihim isabetler vukubulduğunu söylemişlerdir.

Diğer taraftan İskoçya sahillerine hücum eden Alman tayyarelerinden ikisi düşürülmüştür. İngiliz Amiralliği Alman harp kuvvetleri tarafından İskoçya sahilleri açıklarında harp gemilerine refakatinde geçen vapurlara yapılan taarruz hakkında izahat vererek diyor ki:

"Bu taarruzda üç bitaraf gemi hafife hasara uğramıştır. Bu gemiler şunlardır:
1287 tonluk Norveg Sivinta vapuru, bir bomba ile hasara uğramıştır.

Harbin ikinci safhası

Fransada

(Baştaraf 1 inci sayfa)
Başvekil muavini: Chautemps, Milli Müdafaa Nazırı: Daladier, Bahriye Nazırı: Mar-ne Milliare Campinchi, Hava Nazırı: Aynac, Teslihat Nazırı: Dautry, Adliye Nazırı: Serel, Dahiliye Nazırı: Henry Roy, Maliye Nazırı: Lamoureux, İstihbarat Nazırı: Fressard, Maarif Nazırı: Sarraut, Müstemlekât Nazırı: Mandel, Ticaret Nazırı: Rollin, Nafia Nazırı: De Monzie, İş Nazırı: Pomaret, P. T. T. Nazırı Julien, Deniz Ticaret Nazırı: Rio, İase Nazırı: Queuille, Ziraat Nazırı: Thellier, Sihat Nazırı: Heraud, Tekatî Nazırı: Riviere, Ahloka Nazırı: Monnet.

Reynaud kabinesi, yarın saat 15 de mebusan ve âyan meclisleri huzuruna çıkacaktır. Yeni kabinede iki yenilik vardır. Birincisi, Reynaud, Chautemps, Daladier, Lamoureux, Monnet'den müteşkil bir harp komitesi olup haftada üç defa toplanacaktır. İkincisi, Nezaretler arasında bir iktisadî konseydir. Bu konsey haftada en az bir defa toplanacak ve Maliye Nazırı, vazifeleri iktisadî işlere taallük eden diğer nazırlardan müteşkil olacaktır.

Paul Reynaud kabinesi üçüncü Cumhuriyetin 187 nci ve tegri devrinin altıncı kabinesidir. Kabinde 22 nazir ve 13 müstemlekâr müteşkil olup dokuz ayran âzasi, 22 si mebus, ikisi Parlamento hariç olmak üzere mebus 35 âzadan müteşkilidir. Kabinenin siyasi teşekkülü şöyledir:

Ekstrem Sosyalistlerden beş, sosyalistlerden 6, Cumhuriyetçi sosyalist birliğinden 3, sol ce-nah cumhuriyetçi birliğinden ve müstakil radikallerden 6, cumhuriyetçi müstakillerden 2 ve müstakillerden iki kişi.

Ayan âzasi, kabinde şu nisbette dahildirler. Radikal sosyalist demokrat soflardan iki kişi, Cumhuriyetçi birliğinden iki kişi ile hic bir gruba dahil olmayan bir kişi.

10 bin İsveçli askere alınıyor

Stokholm, 21 (A.A.) — Askerî talim görmemiş takriben 10 bin genç bu yaz silâh altına çağırılacaktır.

Fransada komünistliğe karşı ahnan tedbir

Paris, 21 (A.A.) — Şifahi: Salâhiyetler mahallinde tasir ediliyor iki hükümet tarafından Fransada komünistliğe karşı ahnan tedbirler şu neticelere varmıştır: Bütün komünist mebuslara 300 komünist Belodiy'e âzasi çıkarılmış 675 teşkilât fesholunmuş, 3400 kişi tenvif edilmiş ve 11.030 arastırma yapılmıştır.

Kraliçe Mari Nevyorktan ayrıldı

Nevyork, 21 (A.A.) — İngilterenin büyük transatlantik vapuru "Queen Mary" bugün Nevyorktan hareket etmiştir.

Gandinin beyanati

Hindistan için tam bir hürriyet istiyor

Rangarh Bohar: 21 (A.A.) Reuter: Hind kongresinde Gandi su beyanatta bulunmuştur: Hükûmete verdiğimiz şartlar kabul edilmez ise ve bu vaziyette sivil itaatsizlik kararı yeniden verilir ise üzerine hiçbir mesuliyet alamam.

Gandinin sonra söz alan Mehru Pandi, Hindistan için tam bir istiklâl istiyen ve Hindistanın hürriyetinin Britanya emperyalizmi ile hem ahenk olmaduğunu bildirir bir karar sureti alınamaz. Kongreden talebmiştir.

Bu karar sureti, büyük ekseriyetle tasvip olunmuştur. Yalnız 16 delege aleyhte rey vermiştir.

Rumen - İtalyan tediye mukavelesi

Bükres, 21 (A.A.) — Dün akşam nesredilen resmî tebliğde, İtalyan - Rumen muhtelit komisyonunun 20 mart tarihinde samimi bir karşılıklı anlayış havası içinde meselesini bitirdiği, ve bu vesile ile yeni bir tediye mukavelesinin mza edildiği bildirilmektedir.

Mudanyada heyelân

Bursa, 21 (A.A.) — Mudanyanın Isıklar köyünde vukua gelen yer kayması 400 dönümden ibaret olan bir arazi parçasını kâmil hasara uğratmıştır. Zarar miktarın 10.000 liran fazla olduğunu zannediliyor.

Devam etmekte olan heyelânı önlemek için inabeden tedbirlere başvurulmuştur.

Macar Başvekilinin yapacağı temaslara

Roma, 21 (A.A.) — Macar Başvekilî Kont Teleki, Romada Musolini ve Kont Ciano ile müstemlekâr yapacağına, oraya hareketinden evvel Picola Trieste gazetesine teyid etmiştir. Kont Teleki, İtalya - Macar müstemlekârinin dostane mahiyetini tubariz ettirmiş ve bu müstemlekârin faşist devam ettiğini söylemiştir.

İsveç aleyhinde miting

Stokholm, 21 (A.A.) — Upsalada bütün siyasi parti mümessillerinin de iştirak ettiği büyük bir miting yapılmış ve burada İsveç hükûmetinin Finlandiyaya karşı takbetiği siyasetle siddetle tenkit olunmuştur.

Bütün hatipler Finlandiyanın parçalanmasını İsveç için tarihin en büyük felâketlerinden biri olduğunu söylemişlerdir.

Karahisarada zelzele

Karahisar, 21 (A.A.) — Dün saat 17.30 da hafif, diğeri 18.50 de cennupen jınae doğru güçlü ve orta şiddetle olmak üzere siddetli iki yer sarsıntısı olmuştur. Hasar yoktur.

Alman - Yugoslav iktisat müakeresi

Belgrad, 21 (A.A.) — Alman - Yugoslav daimî iktisat komitesi müakereleri Almanyannın arzusu üzerine tekrar talik edilmiştir.

SİYASİ VAZİYET

Görüşmeler, beyanat, buhran ve harp

939 burhinin, 914 den sonra her sene fazlasıyla iktisadî buhran, iktisadî ve siyasi gâleler içinde başladığı bilinmeyen bir hakikat değildir. Vaziyetlerini, perdelerini arkasından radyolar, gazeteler, siyasi nutuklara dünya umumi efkârına tasvir eden Almanyâ, İtalya, hattâ Sovyet Rusya da, Totaliter siyasi teşekküller arasında bulunan İspanyada, Japonyada dahi halkın ruhi ahvalı, iktisadî buhranların, darlıkların, içtimai gâlelerin tesirleri, tazyikleri altında bulunmaktadırlar.

İngilterede, Fransada vaziyet gâhile edilemez ki, totaliter memleketlerde gene nisbette daha iyidir, sağlanırlar. Ancak harp zamanlarında dahi demokrasi esaslarının, parlamento sistemlerinin muhafaza edildiği bu memleketlerde halkın ve mümessillerinin ruhi ahvalının akisleri daha kolay ve cabuk işitiyor, tesirini daha fazla hüsule getiriyor. Fransada M. Daladier kabinesinin istifasına sebep olan mebusan meclisinin meclisi salâhı imkân vermiştir.

Bu samimi siyaset aynı zamanda diğer Romalılarımız Romanya ve Yunanistan'da müstemlekârimizi salâhı imkân vermiştir.

Dağarcık

Bugünde manzum:

"Vels", Amerikaya dönerken

Majno hattı zordur geçilmez, Sigirir ise kolay biçilmez. Hele bir savaş başlasın da gör, Akacak sefler kandır, içilmez!

★
Acap ne ola bu işin sonu, Neye varacak gidisin sonu? Bana kalırsa: Bu yıl da gelmez: Topsuz, tüfeksiz didişin sonu!

★
Kimi diyor ki: Şöyle olacak! Kimi diyor ki: Böyle olacak! Kimi de diyor: Ne şöyle, böyle, Kısmet ne ise öyle olacak!

★
Peyami yazar: Bir başka türlü, Sefami yazar: Bir başka türlü, Bek'ti yazar: Bir başka türlü, Melâmi yazar: Bir başka türlü!

★
Amerikan Vels, onu dinledi, Sunu dinledi, bunu dinledi, Barışa niyet var mı, yok mudur? Hepsinî, eni konu dinledi!

★
Sanmam ki, dönmüş olun umutla! Hava simsiyah heniz bulutla, Bifmeden barut, nasıl olur da: Barış yapılar armutla, dutla? OSMAN CEMAL KAYGILI

Yabancı suardaki vapurlarımız

(Baştaraf 1 inci sayfa)
vaziyeti haber vermiştir. Bu toplanmadan sonra liman reisi ecebî surlarda ve limanlarda bulunan 7 vapurun kapitanlarına birer şifreli telsiz çekerek vapurlarını boşalttıktan sonra derhal İstanbul'da dönmelerini bildirmiştir. Ayrıca bu vapurların bulunduğu limanlardaki Türk konsoloslukları na da aynı emir bildirilmiştir.

Yalnız bazı armatörler vapurlarını mütefiklere muayyen müddetler için kiralandıkları söylyerek ve vapurların kendi emirlerinde olmaduğunu bildiren kararın bu gibi mukavelelerde başlı bulunan gemilere şamil olmadığını iddia etmektedirler. Bunlar ayrıca koordinasyon heyetinin kararında bu hususta sarahat olmadığı halde liman reisi için bu vapurlara da dönmelerini bildirdiğini ileri sürmektedirler. Fakat liman reisi için Ankara'dan verilen emirde de bu gibi vapurlar için ayrı bir muamele yapılacağı bildirilmemiştir.

Armatörler mukavele ile bağli olan vapurların muayyen müddetin hitamına kadar seferlerini müsaade edilmesine alâkadarlara müraacat edecek isteyeceklerdir.

Bundan sonra ecebî sulara sefer edecek gemilere müsaade vermek üzere İstanbul liman reisiğinden bir komisyon kurulacaktır. Komisyon kısa bir zamanda teşekkül edecektir.

Diğer taraftan Egreğilden bütün memleket limanlarına taşınacak kömürler için alınacak âzami navlun fiyatları dahi Münakale Vekâleti tarafından liman reisiğinin bildirilmesi liman reisiğinin bu husustaki emri tahiri bir şekilde bütün vapur sahiplerine tebliğ edilmiştir. Koordinasyon heyetinin yaptığı navlun tarfesi 15 nisan'a kadar tatlik edilecek, bundan sonra ihtiyaca göre yetli bir tarif yapılacaktır.

Alf, bu düşüncesinde çok ıstabet ediyordu. Çünkü o sırada meselette, çok mühim ve heyecanlı bir vak'a ortaya eylüyordu. Emrülümimin Osman, (Ali) ye verdiği sözde rağmen, gene Mervanın teklimatına kapılmış, Kuvvetli bir muhafız müfrezesinin arasında mesicde gelecek halkı oraya toplamış... Mervanın tarsiye ettiği şekilde bir hutbe söyletmiş ve başlatmış.

Halk, Emrülümiminin hutbesini büyük bir alkışla ile dinliyordu. Fakat hele kimse, memnun görünmüyordu. Osman, elindeki Fîl dişi sapı âsaya dayanarak, yorgun ve hasta vücudu sarılsı sarılsı hutbesine şöylece devam ediyordu:

— Veyl o gafîl insanlara ki, Cenabı Hakdan azap ve ıskandın korkmazlar... Bir takım münafik ve garezkârlara uyurlar. Halk tarafından mensup olan Emrülümiminine dil uzatırlar... Bunlar, o müfsidekiler ki, bu mübâreke beladide medfün olan Resulullahın mübâreke nâşından da haya etmezler. Ehlî İslâm arasına tevlîme ve nifak sokmak isterler. Fakat bu müfsidekiler, maksatlarını te'min edemeyeceklerdir. Cenabı Hakdan, Emrülümiminine bahsettiği manevi kuvvet karşısında zevai ve inhiyaza uğruyacak, memleketlerine çekilip gideceklerdir... Ey Medine halkı!... Bîlin ve ağah olun ki, Âsi ve bağlilerin tedip zamanı, su sakalının ucu kadar yaldırmıştır. Eğer siz, o tedibin damb ve siddetinden masun kalmak istiyorsanız, âstiflerin sözleri gâzice vukubulan tekliflerine, zerre kadar ıhtifât göstermeyiniz. Zira...

Emrülümiminin Osman, birdenbire sözlünü kesti. Çünkü hâle arasında korkunç ve tehlikeli bir ses yükselmisti:

— Ey Osman!.. Cenabı Hakdan kork!.. Ham, su ahvalin ile fit-

Tarihi tefrika: ALLAHIN ARSLANI

No. 5 Yazar: ZİYA ŞAKIR

O sırada mecliste, çok mühim ve heyecanlı bir vak'a cereyan eyliyordu

— Kapıyı aç, Emrülümiminin ile görüşeceğim.

Dedi. Fakat kapıcı başı, dudaklarında müstezhi bir tebessümle cevap verdi:

— Emrülümiminin, burada değil, mesicde gitli.

Dedi.

Bu cevap, (Ali) yi hayretler içinde bıraktı. Ve, hayretini gizlemeye lüzum görmeyerek kapıcı bagıy istiyevae başladı:

— Allah, Allah!.. Mesicde gitli, ha.

— Eyet.

— Saop?

— Halka karşı bir hutbe söyleyecek.

— Garip sey... Böyle bir sey karıştırmamıştı.

— Kararlastırma, ne hacet?

Kendisi, (Emrülümiminin) değil mi?... Nasıl isterse, öyle yapar.

— Pekâlâ... Şu halde, aç kapıyı. İsteyen onun avdetini bekliyeyim.

— Bunu yapamam, Yâ Alf...

Emrülümiminin nam ile malîyestinde kılâiden başlı, hiç kimseyi içeriye kabul etmemek için emir aldam.

— Bu emri, kimden aldın?

— Emrülümiminin aziz yeğeni ve kınmetli aklî müşaviri, Seyyit na Mervandan aldım.

Alının yizünde, büyük bir istikrah alâmeti beklidi:

— Deha hâkî Mervan?... Fe-lâket ucurumun kenarında bile, bu adam kâlbimde bir nedamet hissetmiyorum... Allahın yüz bin lâneti, onun üzerine olsun.

Muâasap bir İmevî taraftarı olan kapıcı başı, (Ali) nin bu bed duasından hoşlanmamıştı. Pencereyi kapıyacaktı. Fakat Alf, sert ve mütehalakam bir sesle onu durdurdı:

— Bu sabah, (Talha), (Zübeyr) vesaire gibi güldük çeşaplan bazıları buraya gelecektir. Ve Emrülümiminin ile bir meşveret Meclisi aktececeklerdir... Geldiler mi?..

— Evet, geldiler... Fakat, Emrülümiminin, kendilerini kabul etmede, âfesse de geislirler. İçabederse, orada görüşürüz... Diye, onları savmamızı emretti.

Ali, birdenbire o kadar büyük bir hiddetle kapıyı ki, iri vücudu, zangır zangır titremeye başladı... Artık orada duramırdı:

— Hay, Kadir Allah!.. Senin tekliditni tebliğ etmiye imkânı hasıl olmuyor... Bedbakt Osman, bu felâketin kurtarmaya nasil muvaffak olmalı, bilmiyorum ki.

Diye, düşünce düşünce, evine gelip kaandı.

Alf, bu düşüncesinde çok ıstabet ediyordu. Çünkü o sırada meselette, çok mühim ve heyecanlı bir vak'a ortaya eylüyordu.

Emrülümiminin Osman, (Ali) ye verdiği sözde rağmen, gene Mervanın teklimatına kapılmış, Kuvvetli bir muhafız müfrezesinin arasında mesicde gelecek halkı oraya toplamış... Mervanın tarsiye ettiği şekilde bir hutbe söyletmiş ve başlatmış.

Halk, Emrülümiminin hutbesini büyük bir alkışla ile dinliyordu. Fakat hele kimse, memnun görünmüyordu. Osman, elindeki Fîl dişi sapı âsaya dayanarak, yorgun ve hasta vücudu sarılsı sarılsı hutbesine şöylece devam ediyordu:

— Veyl o gafîl insanlara ki, Cenabı Hakdan azap ve ıskandın korkmazlar... Bir takım münafik ve garezkârlara uyurlar. Halk tarafından mensup olan Emrülümiminine dil uzatırlar... Bunlar, o müfsidekiler ki, bu mübâreke beladide medfün olan Resulullahın mübâreke nâşından da haya etmezler. Ehlî İslâm arasına tevlîme ve nifak sokmak isterler. Fakat bu müfsidekiler, maksatlarını te'min edemeyeceklerdir. Cenabı Hakdan, Emrülümiminine bahsettiği manevi kuvvet karşısında zevai ve inhiyaza uğruyacak, memleketlerine çekilip gideceklerdir... Ey Medine halkı!... Bîlin ve ağah olun ki, Âsi ve bağlilerin tedip zamanı, su sakalının ucu kadar yaldırmıştır. Eğer siz, o tedibin damb ve siddetinden masun kalmak istiyorsanız, âstiflerin sözleri gâzice vukubulan tekliflerine, zerre kadar ıhtifât göstermeyiniz. Zira...

Emrülümiminin Osman, birdenbire sözlünü kesti. Çünkü hâle arasında korkunç ve tehlikeli bir ses yükselmisti:

— Ey Osman!.. Cenabı Hakdan kork!.. Ham, su ahvalin ile fit-

Harbin sevk ve idaresi

(Başmakaleden devam)

ne de birinci Balkan Harbinin basındaki Osmanlı taarruzuna misal gösterebiliriz.

Bu harbin yedinci ayında, mütefikler tarafından, «teenni» yi bırakıp «acele» etmek istiyenler peyda oldu. Bunlar hakkı midirler? Belki tefferat itibarile haklıdır; fakat esas itibarile hâlâ değişilirdir ve tenkidleri, mütefik orduları acele harekete mecbur ederse, bu, bir felâket olabilir. Esas itibarile haksızdır. Çünkü mütefikler, asla, Almanyâ kadar harbe hazır değillerdir. Harp başladığı zaman, deniz orduları müstesna, kara ve hava ordularında üstünlük Almanlarda idi. Fransız kara ordusu, fakat Almanyaya karşı büyük bir taarruz başarılar kudrette değildi. Kaldı ki, İtalya da şüpheli bir vaziyette. Fransız sağı yanunda bekliyordu. İngiliz ordusunun, harbin ilk haftalarında, Fransaya yalnız 152,000 kişi gönderdiğini unutmamak lâzımdır. Milyonluk ordular arasındaki kuvvet müvazenesinde bu 152,000 kiş, terazinin kefesiini mütefiklerin tarafına bastırarak kadar mühim bir kuvvet değildi.

Havaya gelince, harbin başında İngilizlerin hava ordusu teşekkül halinde idi; Fransa da yeni tayyareler bakımından kaybettirilmiş zamanı telâfi etmekte mesgul idi. Almanların, her iki devletin hava kuvvetlerinin mecmuuna bile üstün bir hava ordusuna sahip olduğu kuvvetle tahmin ediliyordu.

Yedi aydanberi mütefikler, işte düşmanların bu maddi üstünlüğünü izleye çalışıyorlar. Onlar, düşmandan evvel davranmak prensibinin kat'iyetle emrettiği hazırlıkları, sulh zamanında yapamamak gâfletine düşmüş oldukları için, harp başladığı zaman, Almanyâ gibi yıldırım harbi yapamazlardı. Onların bir yipratma harbi esasına dayanan planlarının, ana hatları şudur:

1 — Deniz hakimiyetimizden istifade ederek düşmanı ahılka etmek,

2 — Düşman taarruz ederse siddetli bir müdafaa harbi yapmak,

3 — Bir taraftan bu taarruzları def ederken diğer taraftan âzami gayretle maddi üstünlüğü temine çalışmak,

4 — Maddi üstünlüğü temin ettikten sonra mukabil taarruza geçmek.

Mütefik devletlerin başkumandanı, Almanyannın mutlaka taarruz edeceğini inanamıy mıydı? Bunu bilemeyiz. Eğer inanamısa, bu harp planının düşman taarruzuna ait kısmı, şimdiye kadar, yanlış olmuştur; fakat yarı doğru olabilir. Sovyet Rusyanın yardımı - şimdiki sözle - temin ettiği için, taarruza geçmedi; o da, taarruz ederse mağlûp olacağı anlamı ve bir yipratma harbine dayanmak çarelerine başvurmakta bulunmuştur. O da, taarruz etmediği için insanca ve maktamece yipratılmış, hattâ insanca ve maktamece kuvvetlenmiştir.

Şimdi, mütefikler tarafından «Zaferi kazanmak için gayret etmeliyiz» diyenler, bir taarruz istiyorlar demektir. Fakat, bugünkü hareketsizliği tenkid edenler, acaba mütefik orduların Alman ordusundan daha kuvvetli oluduma ve bir taarruza başarabileceğine emin midirler? Eğer, böyle olduğuna dair kat'i malumatları varsa tenkidlerinde haklıdır; yoksa değildirlir. Biz, esas itibarile haksız olduklarımıza kanlı, çünkü, henüz İngiliz - Fransız kara ve hava orduları, Almanlara karşı, tam bir üstünlük temin edememişlerdir. Bir tarafta Sovyet Rusyanın fırsat beklediği, diğer tarafta İtalyanın ne yapacağı malûm olmadığına göre teenniye elden bırakmak ve acele etmek kat'iyyen caiz değildir. Çünkü herhangi bir taarruz hareketi, muvaffakiyetsizlik ve mağlûbiyetle neticelenirse Sovyetlerin de, İtalyanların da, mütefikler aleyhine harekete geçmeleri ihtimalleri vardır. Finlandiyanı yardında geç kalınması Almanyâ için sebebi de budur. Finlandiyanı kurtarmak için mütefikler vaktinden evvel, kuvvetlerinin yetmişmeçidi bir belaya girmek istememişlerdir. Çünkü Finlandiyanı kurtaralım derken kendileri mağlûp olursa ne Finlandiya kalır, ne öteki küçük devletler, hattâ ne de kendileri, bu itibarla Çemberlayın hakkı vardır.

Muvaffakiyet ihtimalleri az, fakat tehlikesi büyük ve hattâ bir felâketi müncer olabilecek acele hareketlere sürüklenmemek gayet doğru bir senkileştir.

ABDİN DAVES

